

Komaság Margit: Ki a hunyó?

4 szakaszból álló foglalkozás:

- Bevezető, bemutatkozás
- 1. feladat és reflexiók
- 2. feladat és reflexiók
- Kötetlen beszélgetés

A műhelyfoglalkozáson hat személy vett részt: 5 nő és 1 férfi. A kezdeti heves bemutatkozás után a szakember átvette az irányítást, és bevezette az első feladatot. Ennek során felolvasott egy történetet:

„Leila egy 17 éves lány, aki nagyon szerelmes Mohamedbe. Mohamed a Nílus túlsó partján lakik, hidak viszont csak elvétve vannak. Leila mindenképp át szeretne jutni Mohamedhez a túlsó partra. Ahmed elutasítja kérését, Tarik viszont azt ígéri, hogy átviszi a következő reggelen, ha vele tölti az éjszakát. Ebbe Leila beleegyezett, majd másnap, immár a túlsó parton, elmeséli Mohamednek, hogy mi történt, hogyan jutott át hozzá. A férfi azonban elzavarja. Leila szomorúan odébb állt, amikor is találkozott Jaffarral. Elmesélte neki is a történetet, aminek hatására a férfi elment Mohamedhez, és adott neki két pofont.”

A történet után 3-3 tagú csoportokban kellett beszámozniuk a szereplőket aszerint, hogy melyik szimpatikus. Majd, amikor a két csoport konszenzusra jutott, ki kellett nevezniük egy delegáltat, aki a csoportot képviselte, és a két tagnak is meg kellett egyeznie a rangsort illetően. Az egyik csoport esetében a rangsor a következő volt (kisebbitől a nagyobb felé): Tarik, Ahmed, Mohamed, Leila, Jaffar. A másik csoport esetében szinte ugyanez, csak náluk Ahmed volt az utolsó, akit Tarik követett. Ahhoz képest, hogy csekély volt az eltérés, és az is inkább a sorrend végén jelent meg, nagyon hosszan vitatkozott a két delegált. Míg az egyik szerint Tariknak legalább üzleti érzéke volt, míg a másik lusta és passzív volt, a másik szerint nem érv a hasznosság, ha ilyen aljasságot kér valaki. Végül a piaci elven vitázó delegált (csoport) érve kerekedett felül.

A feladat után reflektálniuk kellett a kívül ülő többi csapattagnak arra, hogy milyen volt a vita? Mi volt a feszültség forrása? Milyen szempontokkal kezdték az érvelést? Stb. Erre érdekes válaszok születtek: pl. „érdekes volt, hallani, hogy a delegált nem a saját, hanem csapattársai érvrendszerét alkalmazta”.

Az első feladat következő lépéseként a műhelyvezető kiegészítette a történetet

„Leila egy 17 éves középiskolás. Mohamed a tanára, aki boldog házasságban él. Tarik Leila nagypapja, Ahmed Mohamed kollégája, valamint Jaffar egy pszichopata gyilkos.”

A cél ebben az esetben az volt, hogy a résztvevők „át legyenek verve”, ami a reakciók alapján sikeresen meg is történt. Ez a sarkított példa tehát arra szolgált, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy meglássuk, mik irányítják a gondolkodásunkat, hogy a sztereotípiák kitöltik az információs réseket. Noha a sztereotípiák fontos tájékozódási pontok, figyelni kell arra, hogy azok olykor téves ítéletalkotáshoz vezetnek.

A második feladat során a résztvevőknek nyolc képről kellett leírniuk egy-egy cetlire, hogy mit látnak a képeken. Miután végeztek, Margó a falra tett 3 kategóriát jelölő cetlit: leírás,

értelmezés, értékelés. Majd egyenként felolvasták, hogy mit írtak, és közösen eldöntötték, hogy a saját kis cetlijeik melyik kategóriába tartoznak a leginkább. Leírás alig született, az értelmezés és az értékelés sokkal több volt. Noha a résztvevők reflektáltak arra, hogy próbáltak tudatosak lenni az első feladat után, mégsem tudtak egyszerű leírásokkal szolgálni. Leginkább a férfi volt sikeres ezen a téren.

Következtetések: ilyenek vagyunk, így működünk. Sokszor feleslegesen értékelünk helyzeteket. Nehezen tudunk leírásokat adni. Próbáljuk meg magunkat néha visszafogni, gyakran a dicséret, mint értékelés is felesleges lehet, ami által a dolgok veszítenek értékükből. Az értékelések olyan nyomokat hagyhatnak, amelyet nem akarunk. Mindig gondoljuk meg, hogy mennyi információ áll a rendelkezésünkre.

Összegzés: a foglalkozás résztvevői egyenként elmondták, hogy mit szűrtek le a foglalkozásból.

- Idős nő: hálás, mert önismeretre tanította őt a két gyakorlat, és igyekszik majd kevesebbet értékelni
- Tanár: jól érezte magát, és beismerte, hogy sajnos nem csinál elégszer hasonló feladatot. Pedig szerinte ez a tanároknak és a gyerekeknek is nagyon fontos lenne
- Anyuka (a házaspárból): önismeret újabb szintjére lépett, úgy érezte, hogy Margó tükröt tartott eléjük. Szerinte a gyerekekkel szemben is alkalmazni kellene ezt, hiszen meg kell hallgatni az ő érveiket is.
- Pszichológus: erős dolog a megtapasztalás. Az a lényeg, hogy szembesüljünk önmagunkkal.
- Apuka: szerinte a lényeg, hogy boldogok legyünk minden szituációban, és meg szeretné osztani az élményt minél több emberrel
- Anyuka (nem a házaspárból): szintén az önreflexió hatását emelte ki.

A foglalkozás során a résztvevők heves hangnemben osztották meg problémáikat, örültek, hogy panaszkodhatnak a csoportvezetőnek. Sőt, el is kezdtek egymás között vitatkozni, mert mindannyian úgy vélték, hogy az ő „igazságuk” a megalapozott. Volt tanár-szülő vitakezdemény is. Majd a foglalkozások során érezhető volt a hangulatváltás, sőt, egyfajta átszellemülés is. Elkezdtek reflektálni saját magukra, és a végén eljutottak arra a pontra, hogy megkérdőjelezték saját módszereiket is. Noha nem valószínű, hogy ez a két óra váltást hoz az életvezetésükben, mindenképpen elgondolkodtak magukon legalább egy kis ideig.